

Težina rada i uporaba osobnih zaštitnih sredstava na tržnici

Špoljar, Krešimir

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:577044>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-23**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Veleučilište u Karlovcu
Odjel sigurnosti i zaštite

Stručni studij sigurnosti i zaštite

Krešimir Špoljar

**Težina rada i uporaba osobnih zaštitnih
sredstava na tržnici**

Završni rad

Karlovac,2016

Karlovac University of Applied Sciences
Safety and Protection Department

Professional undergraduate study of Safety and Protection

Krešimir Špoljar

**The difficulty of work and use of
personal protective equipment on
marketplace**

Final paper

Karlovac,2016

Veleučilište u Karlovcu
Odjel sigurnosti i zaštite

Stručni studij sigurnosti i zaštite

Krešimir Špoljar

Težina rada i uporaba osobnih zaštitnih sredstava na tržnici

Završni rad

Mentori:
Dr.sc. Jovan Vučinić, v.š.
Zoran Vučinić, predavač, struč.spec.oec

Karlovac, 2016

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
 KARLOVAC UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
 Trg J.J.Strossmayera 9
 HR-47000, Karlovac, Croatia
 Tel. +385 - (0)47 - 843 - 510
 Fax. +385 - (0)47 - 843 – 579

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Stručni / specijalistički studij: Stručni studij sigurnosti i zaštite

Usmjerenje: Zaštita na radu

Karlovac: 2016.

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA

Student: Krešimir Špoljar

Matični broj: 0415610699

Naslov završnog rada: Težina rada i uporaba osobnih zaštitnih sredstava na tržnici

Opis zadatka:

1. Uvod
2. Zaštita na radu i uporaba osobnih zaštitnih sredstava
3. Đakovačka tržnica
4. Metodika istraživanja
5. Rezultati istraživanja
6. Zaključak
7. Literatura
8. Prilozi

Zadatak zadan:
9/2015

Rok predaje:
1/2016

Datum obrane rada:
2/2016

Mentori:
Dr.sc. Jovan Vučinić, v.š.
Zoran Vučinić, predavač, struč.spec.oec

Predsjednik ispitnog povjerenstva:
Dr.sc. Nenad Mustapić, v.š.

PREDGOVOR

Koristim ovu priliku da se zahvalim svima koji su mi pružali podršku tijekom studiranja, a posebno svojim roditeljima i svojoj obitelji. Zahvaljujem se svim profesorima Stručnog studija sigurnosti i zaštite koji su me tijekom cjelokupnog studiranja učili i stručno savjetovali.

Posebnu zahvalu upućujem svom mentoru prof.dr.sc.Jovanu Vučiniću na stručnoj podršci, strpljenju, pomoći i vodstvu tijekom izrade ovog završnog rada.

SAŽETAK

Uloga osobnih zaštitnih sredstava podrazumijeva pružanje zaštite radnika pri obavljanju fizičkih, ali i bilo kakvih aktivnosti na radnom mjestu.

Osobnim zaštitnim sredstvima smatraju se odjevni i drugi predmeti i uređaji koje na sebi nose osobe na radu, a služe za sprječavanje povreda, profesionalnih i drugih oboljenja i drugih štetnih posljedica.

Upotreba osobnih zaštitnih sredstava i opreme predstavlja također nepouzdanu zaštitu. Pravilnikom o uporabi osobnih zaštitnih sredstava propisana su osobna zaštitna sredstva koja su poslodavci obavezni dodjeljivati svojim zaposlenicima. Pravo je zaposlenika da besplatno dobije na raspolaganje odgovarajuća zaštitna sredstva, a obveza je poslodavca da mu ih osigura.

U uvodnom dijelu tržnice osvrnuti ću se na kratak opis, njenu strukturu i raspodjelu unutar komunalne tvrtke Univerzal, te u kasnijem dijelu provesti anketu o uporabi osobnih zaštitnih sredstava, poznavanju i rukovanju s istim, te težinu rada na tržnici. Anketa je bila provedena na 20 radnika i isključivo je anonimna.

SUMMARY

The role of personal protective equipment involves providing protection of workers in the practice of physical, as well as any activities at the workplace.

Personal protective equipment shall be considered as clothing and any other items and devices that workers carry, used to prevent injuries, professional and other diseases and other harmful consequences.

The use of personal protective equipment also present unreliable protection. Regulations on the use of personal protective equipment are prescribed as personal protective equipment, which employers are required to grant their employees. The right of the employee is to get free at the disposal appropriate protective equipment, and the obligation of the employer is to provide it.

In the introductory part I will talk about the market, its structure and allocation within the utility company Univerzal, and in the later part to conduct the survey on the use of personal protective equipment, knowledge and handling of the same, and the intensity of work at the market. The survey was conducted on 20 workers and is entirely anonymous.

SADRŽAJ

ZAVRŠNI ZADATAK.....	I
PREDGOVOR.....	II
SAŽETAK.....	III
SADRŽAJ.....	IV
1. UVOD.....	1
1.1. Stručno znanstveni pristup ovoj tematici.....	1
1.2. Zakonski pristup navedenoj tematici.....	1
1.3. Obrt kao radna jedinica.....	2
2. ZAŠTITA NA RADU I UPORABA OSOBNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA.....	3
2.1. Definicija zaštite na radu.....	3
2.2. Zakon o zaštiti na radu.....	4
2.3. Pravila o zaštiti na radu.....	4
2.3.1. Osnovna pravila zaštite na radu.....	5
2.3.2. Posebna pravila zaštite na radu.....	5
2.3.3. Priznata pravila zaštite na radu.....	6
2.4. Obaveze poslodavca.....	6
2.5. Obaveze radnika.....	7
2.6. Izrada procjene opasnosti.....	7
2.7. Osobna zaštitna sredstva.....	8
2.7.1. Pravilnik o uporabi osobnih zaštitnih sredstava.....	9
3. ĐAKOVAČKA TRŽNICA.....	10
3.1. Ukratko o đakovačkoj tržnici.....	10
3.2. Univerzal u službi tržnice.....	11
3.3. Rad na tržnici i osobna zaštitna sredstva.....	11
3.3.1. Osobna zaštitna sredstva.....	11
4. METODIKA ISTRAŽIVANJA.....	15
4.1. Problem.....	15
4.2. Cilj.....	15
4.3. Hipoteza.....	15
4.4. Zadaci.....	16
4.5. Metode.....	16
4.6. Uzorak.....	17
4.7. Naziv istraživanja.....	17
5. REZULTATI ISTRAŽIVANJA.....	18
5.1. Rezultati istraživanja dobiveni i analizirani metodom ankete.....	18
6. ZAKLJUČAK.....	30
7. LITERATURA.....	32
8. PRILOZI.....	33
8.1. Anketa o korištenju osobnih zaštitnih sredstava prilikom rada.....	33
8.2. Popis slika.....	35

1. UVOD

1.1. Stručno znanstveni pristup ovoj tematici

Ovim radom želim prikazati težinu rada na našoj tržnici u Đakovu, uporabu osobnih zaštitnih sredstava i svijest radnika o uporabi osobnih zaštitnih sredstava.

Provedena anketa govori o uporabi osobnih zaštitnih sredstava i njezinim koristima isto tako jedna analiza težine rada na tržnici, te zadovoljavaju li plaće radnika za takav rad.

Zdravstveni problemi koji se dovode u vezu sa ne nošenjem osobnih zaštitnih sredstava i teškog fizičkog rada su lakše i teže ozljede na radu, pa čak i ozljede sa smrtnim posljedicama.

Poseban naglasak stavljen je na radnikovu volju i shvaćanje bitnosti osobnih zaštitnih sredstava, ne toliko na odgovornu osobu koja je dužna pružiti radniku sva potrebna zaštitna sredstva.

1.2. Zakonski pristup navedenoj tematici

Prema pravilniku o uporabi osobnih zaštitnih sredstava poslodavac je dužan na temelju procjene opasnosti osigurati radniku sva potreba zaštitna sredstva, a prema tome radnik je dužan koristiti i nositi osobna zaštitna sredstva propisana za njegovo radno mjesto. Na poslodavcu je da osigura odgovarajuće higijenske uvjete, potrebno održavanje, popravke i zamjenu osobnih zaštitnih sredstava. Poslodavac je dužan osigurati da se pri određenom radu upotrebljavaju osobna zaštitna sredstva propisana za određeni rad i njihove upute za korištenje. Poslodavac mora omogućiti propisani odmor za određene sate rada. Vrijeme za stanku može se produžiti kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu ili pravilnikom o radu, ali se ne može smanjiti na manje od 30 minuta dnevno. Isto tako zakonski je regulirano da poslodavac mora radnicima ili njihovi predstavnicima osigurati sve informacije koje se odnose na sigurnost i zdravlje na radnim mjestima, naročito o rizicima za sigurnost i zdravlje pri izvođenju pojedinih radova pri kojima se upotrebljavaju osobna zaštitna sredstva.

Poslodavac mora radnike ili njihove predstavnike obavještavati o svim mjerama koje su vezane za uporabu osobnih zaštitnih sredstava.

1.3. Obrt kao radna jedinica

Ovo istraživanje rađeno je u opsegu ljudi koji se bave trgovinom na tržnicama i žive od toga te njihova radna iskustva. Ankete su provedene na tržnici gdje radnici općenito ne znaju gotovo ništa o uporabi osobnih zaštitnih sredstava. Posljedice dugogodišnjeg ne nošenja i korištenja osobnih zaštitnih sredstava te prekovremeni rad ima posljedice na njihovo zdravlje, društveni i obiteljski život, te samim time i na njihovu produktivnost. Najčešći uzrok ne korištenja osobnih zaštitnih sredstava je većinom nedovoljna informiranost i znanja da postoje stvari koje bi im pomogle, a često u tu obranu dolazi da im to nije potrebno ili da ne mogu s time raditi... Nažalost nisu niti svjesni da to samo njima šteti i njihovom zdravlju.

2. ZAŠTITA NA RADU I UPORABA OSOBNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA

2.1. Definicija zaštite na radu

Ovaj rad ne mogu započeti, a da se ne dotaknem same srži zaštite na radu.

Zaštita na radu je skup tehničkih, zdravstvenih, pravnih, psiholoških, pedagoških i drugih djelatnosti s pomoću kojih se otkrivaju i otklanjaju rizici, odnosno rizične pojave kao što su opasnosti, štetnosti i napori, a koje mogu ugroziti život i zdravlje osoba na radu.

Zaštita na radu je sve ono što treba učiniti da bi se zaštitio čovjek u organiziranom procesu rada i otvorila čovjekova sigurnost od ozljeda, profesionalnih i drugih bolesti, odnosno ostvarila sigurnost za život i zdravlje. Zaposlenici su svakodnevno izloženi određenim rizicima, odnosno opasnostima od povreda i opasnostima po zdravlje. Poduzeću je u interesu da izbjegne, tj. da što više smanji rizik od nastanka povreda i oboljenja zaposlenih zbog obavljanja posla, radi izbjegavanja troškova i drugih negativnih efekata. U tu svrhu treba s jedne strane projektirati i urediti radni proces na način da se maksimalno smanji rizik povreda i oboljenja, opremiti zaposlene sredstvima za osobnu zaštitu, obučiti zaposlene da rade na maksimalno siguran način te kontrolirati pridržavanje propisanih mjera.

Cilj i zadaća zaštite na radu je sačuvati zdravlje radnika i stvoriti uvjete rada i života s kojima će oni biti zadovoljni i ostati zdravi do kraja radnog vijeka, a i dalje.

Zaštita na radu obuhvaća:

- Zaštitu zaposlenika, njihovih predstavnika i stručnjaka za zaštitu na radu od dovođenja u nepovoljni položaj i od drugih mjera zbog akcija poduzetih na području zaštite na radu;
- Suradnju na svim razinama od poslodavca i zaposlenika preko njihovih predstavnika i udruga, do razine državnih ustanova i tijela;
- Osposobljavanje i obavješćivanje zaposlenika i poslodavaca sa svrhom postizanja odgovarajućeg stupnja zaštite na radu i zdravstvene zaštite;
- Pravila koja se ne odnose na sredstva rada i zaposlenike te prilagodbu procesa rada njihovom spolu, dobi te duševnim i tjelesnim sposobnostima;
- Pravila pri održavanju i ispitivanju sredstva rada
- Pravila pri projektiranju i izradi sredstva rada

2.2. Zakon o zaštiti na radu

Zakon o zaštiti na radu u članku 10. utvrđuje obavezu i načine korištenja osobnih zaštitnih sredstava, ako se opasnost ne može otkloniti primjenom osobnih zaštitnih sredstava.

U članku 17. zakonodavac definira poslodavcu obvezu primjene pravila zaštite na radu temeljem općih načela zaštite.

Člankom 18. navedenog zakona utvrđena je obveza za poslodavca da izrađuje procjenu rizika. Pravilnikom o izradi procjene opasnosti utvrđuje se obveza poslodavcu da se, ako nema druge mogućnosti zaštite zaposlenika, koriste osobna zaštitna sredstva. Članak 47. obvezuje poslodavca da pri uporabi opasnih tvari koristi osobna zaštitna sredstva.

Zakon o zaštiti na radu utvrđuje subjekte, njihova prava, obveze i odgovornosti glede provedbe zaštite na radu, kao i sustav pravila zaštite na radu čijom se primjenom u najvećoj mogućoj mjeri postižu navedeni ciljevi. Ujedno se poziva i na propise kojima se uređuju prava, obveze i odgovornosti u drugim područjima, poglavito u područjima radnog zakonodavstva, mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja te zdravstvene zaštite. Nadalje se poziva na tehničke i druge propise kojima se štite sigurnost i zdravlje osoba na radu i drugih osoba te kolektivne ugovore, u onom dijelu u kojem imaju izravan i neizravan učinak na provedbu mjera zaštite na radu.

Izvorni Zakon o zaštiti na radu donio je Hrvatski Sabor 1996. godine, te se primjenjuje od 1. siječnja 1997. godine. Posljednji Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu donesen je 2014. godine te je stupio na snagu po danu objave.

Svrha ovog Zakona je sprečavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, drugih bolesti u svezi s radom te zaštita radnog okoliša. Vlada Republike Hrvatske sustavno prati stanje u zaštiti na radu te uz savjetovanje sa predstavnicima poslodavaca i radnika utvrđuje, predlaže, provodi i povremeno preispituje politiku i potiče rad na usklađivanju zakonodavstva, a u svrhu unapređivanja mjera zaštite na radu.

2.3. Pravila o zaštiti na radu

Pravila znače određeno stanje i odnose u svakoj struci. Kad zakonodavac stvara normu, ona će se uvijek izjednačavati u sadržaju s tehničkom ili nekom drugom normom struke, što ne znači da pravo ima ocjenjivati kriterije pravila drugih struka. Bitno je da se u zakonskom području zaštite na radu poštuju pravila struke i zakonske norme.

2.3.1. Osnovna pravila zaštite na radu

Osnovna pravila zaštite na radu su definirana zakonom o zaštiti na radu, a sadrže zahtjeve kojima mora udovoljavati sredstvo rada kada je u uporabi. Zahtjevi su slijedeći:

- opskrbljenost sredstava rada zaštitnim napravama
- osiguranje od udara električne struje
- sprječavanje nastanka požara i eksplozije
- osiguranje stabilnosti građevine u odnosu na statička i dinamička opterećenja
- osiguranje radne površine i radnog prostora te potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju zaposlenika
- osiguranje čistoće
- osiguranje potrebne temperature, vlažnosti i brzine kretanja zraka, osvijetljenosti mjesta rada i radnog okoliša
- ograničenje buke i vibracije u radnom okolišu
- osiguranje od štetnih atmosferskih i klimatskih uvjeta
- osiguranje od djelovanja tvari i zračenja štetnih za zdravlje

2.3.2. Posebna pravila zaštite na radu

Posebna pravila zaštita na radu koriste se kada se ne mogu otkloniti opasnosti za sigurnost i zdravlje zaposlenika osnovnim pravilima zaštite na radu. Primjenjuju se na zaposlenike i način obavljanja radnog postupka. Sadrže uvjete glede dobi života, spola, stručne spreme i osposobljenosti, zdravstvenog stanja, duševnih i tjelesnih sposobnosti koje moraju ispunjavati zaposlenici pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada.

U posebna pravila zaštite na radu spadaju:

- obveze i načini korištenja odgovarajućih osobnih zaštitnih sredstava i zaštitnih sredstava i opreme
- posebni postupci pri uporabi opasnih radnih tvari
- obveza postavljanja znakova upozorenja od određenih opasnosti i štetnosti
- obvezu osiguranja napitaka pri obavljanju određenih poslova
- način na koji se moraju izvoditi određeni poslovi ili radni postupci, a posebno glede trajanja posla, jednoličnog rada i rada po učinku

- postupak s unesrećenim ili oboljelim zaposlenikom do upućivanja na liječenje nadležnoj zdravstvenoj ustanovi

2.3.3. Priznata pravila zaštite na radu

Priznata pravila zaštite na radu su pravila iz stranih propisa koja se koriste ukoliko ne postoje propisana pravila zaštite na radu, a utvrđuje ih nadležni ministar rada Republike Hrvatske. Njima se otklanjaju ili smanjuju opasnosti na radu te sprečavaju ozljede na radu, profesionalne ili druge bolesti. Važno je pri usvajanju priznatih pravila, primijeniti načelo radnog prava, ukoliko je neko pravo na različit način utvrđeno u dva ili više stranih propisa, primjenjuje se za radnika najpovoljnije pravo odnosno ono pravo gdje je sigurnost i zaštita zdravlja radnika i drugih osoba najviša.

2.4. Obaveze poslodavca

Za organiziranje i provedbu zaštite na radu odgovoran je poslodavac neovisno o tome da li je u tu svrhu zaposlio stručnjaka zaštite na radu, odnosno organizirao službu zaštite na radu ili je ugovorio suradnju s neovlaštenom fizičkom osobom zaštite na radu, ustanovom ili trgovačkim društvom za poslove zaštite na radu.

Jedne od najbitnijih obaveza poslodavca su:

- izraditi procjene rizika
- u pisanom obliku utvrditi organizaciju provedbe zaštite na radu, pravila zaštite te prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika i radnika u dijelu u kojem ta pitanja nisu uređena zakonom
- zaposliti stručnjaka u području zaštite na radu ili formirati službu zaštite na radu (zavisi o broju zaposlenika u poduzeću)
- osigurati osposobljavanje radnika za rad na siguran način
- osigurati liječničke preglede radnicima ako su raspoređeni na poslove s posebnim uvjetima rada
- osigurati ispravnost sredstava za rad i osobna zaštitna sredstva u svakom trenutku
- osigurati da radnici rade u skladu sa pravilima zaštite na radu

2.5. Obaveze radnika

Odredbama čl.76. – 79. Zakona o zaštiti na radu regulirane su obveze,prava i odgovornosti radnika u sustavu zaštite na radu,naročito u onom dijelu u kojem bi radnik svojim nesavjesnim postupcima mogao izazvati teže posljedice i ugroziti sigurnost i zdravlje sebe i svih ostalih sudionika.

Radnik se obavezuje da će:

- prije početka rada pregledati mjesto rada te o eventualno uočenim nedostacima izvijestiti poslodavca ili njegovog ovlaštenika
- posao obavljati sukladno pravilima struke,uputama proizvođača strojeva i uređaja te osobnih zaštitnih sredstava
- pri radu koristiti propisana osobna zaštitna sredstva i opremu
- prije napuštanja mjesta rada ostaviti sredstva rada u takvom stanju kako se ne bi ugrožavali drugi radnici ili sredstva rada

2.6. Izrada procjene rizika

Temeljni preduvjet za uspješnu provedbu zaštite na radu kod poslodavca je procjena rizika. Procjena rizika je obvezujući dokument posebno izrađen i čiji je sadržaj namijenjen tvrtki za koju se radi.Ona predstavlja temelj implementacije sustava zaštite na radu i u njoj je izrađena potpuna analiza radnih procesa tvrtke i identificirane su sve moguće opasnosti koje mogu prouzročiti ozljedu na radu ili profesionalnu bolest te su navedene mjere koje je potrebno poduzeti i u kojim rokovima,kako bi se identificirane opasnosti uklonile ili smanjile na prihvatljivu razinu.Pronalaženje najprikladnijih rješenja za zaštitu od opasnosti na radu pokazuje da je zapravo prevencija vodeće načelo procjene opasnosti.Procjena opasnosti na radu je i zakonska obaveza po Zakonu o zaštiti na radu.Cilj joj je prikazati jasan postupak provođenja procjene opasnosti na radu te motivirati odgovorne osobe da izvršavaju svoje zakonske obveze i primjenjuju načelo prevencije u organizaciji rada.

Po Zakonu o zaštiti na radu poslodavac koji zapošljava manje od 20 radnika procjenu može izraditi sam ili je prepustiti trgovačkom društvu koje posjeduje rješenje ministra nadležnog za rad o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova na izradi procjene opasnosti.Pri tome nije propisano da bi poslodavac morao ispunjavati ikakve posebne uvjete,ali je obvezan izrađenu procjenu dati na provjeru trgovačkom društvu.

Ukoliko se radi o ocjenjivanju opasnosti na mjestima rada s računalom na isti način procjenu mogu obaviti i poslodavci koji zapošljavaju do 50 radnika. Ukoliko procjenu opasnosti na radu prepusti trgovačkom društvu, poslodavac je dužan sudjelovati u izradi procjene na način da osigura sudjelovanje svojih ovlaštenika na svim razinama, službi i stručnjaka za zaštitu na radu, te drugih službi davanjem podataka, omogućavanjem uvida u dokumentaciju, omogućavanjem pregleda mjesta rada i dr.

Kod poslodavaca s više od 20 i manje od 50 radnika obvezno pri izradi procjene opasnosti sudjeluju povjerenici radnika za zaštitu na radu. Kod poslodavaca s više od 50 radnika obvezno sudjeluje odbor za zaštitu na radu, a prije njezinog usvajanja o njoj raspravlja radničko vijeće. Poslodavci koji zapošljavaju preko 250 radnika trebali bi ustrojiti službu za zaštitu na radu ili imati potreban broj odgovarajućih stručnjaka za zaštitu na radu.

Pravilnikom je utvrđeno da se izrađuju dvije razine procjena opasnosti. Jednom se definira izrada procjene opasnosti po radnim mjestima i radnom okolišu, dok druga propisuje izradu procjene opasnosti za postrojenja i pogone. Drugu su razinu obvezni provesti poslodavci kod kojih se u nekom dijelu radno-tehnološkog procesa proizvode, koriste, prerađuju, prevoze ili skladište opasne radne tvari u količinama iznad dopuštenih.

2.7. Osobna zaštitna sredstva

Osobna zaštitna sredstva predstavljaju sredstva osobne zaštite koja se daju na korištenje radnicima izloženim opasnostima po život ili zdravlje za vrijeme radnog procesa, a koja se ne mogu otkloniti drugim mjerama zaštite. Osobnim zaštitnim sredstvima smatraju se odjevni i drugi predmeti i uređaji koje na sebi nose osobe na radu, a služe za sprječavanje povreda, profesionalnih i drugih oboljenja i drugih štetnih posljedica. Ne smiju smetati radniku za vrijeme kretanja, nadraživati mu kožu, neugodno mirisati ili puštati boju. Moraju u određenoj mjeri biti otporna prema koroziji, električnoj energiji, plamenu, djelovanju dezinfekcijskih sredstava, kidanju, udaranju i lomu. Sva osobna zaštitna sredstva moraju biti propisana za pojedina radna mjesta.

Upotreba osobnih zaštitnih sredstava i opreme predstavlja također nepouzdanu zaštitu. Pravilnikom o uporabi osobnih zaštitnih sredstava propisana su osobna zaštitna sredstva koja su poslodavci obavezni dodjeljivati svojim zaposlenicima. Na taj način se sprječavaju nastanak ozljeda i obolijevanja zaposlenika na radu ili u svezi s radom. U skladu s Pravilnikom može se definirati sljedeća mogućnost klasifikacije osobnih zaštitnih sredstava i opreme.

Pravo je zaposlenika da besplatno dobije na raspolaganje odgovarajuća zaštitna sredstva, a obveza je poslodavca da mu ih osigura.

Također, važno je da je zaposlenik osposobljen za pravilnu uporabu osobnih zaštitnih sredstava. Obveza je poslodavca da neposredno kontrolira koriste li zaposlenici ta sredstva, i u skladu sa stanjem mogu poduzimati i određene mjere protiv zaposlenika koji to ne čine na odgovarajući način.

Osobna zaštitna sredstva i oprema:

- sredstva za zaštitu očiju i lica
- sredstva za zaštitu sluha
- sredstva za zaštitu dišnih organa
- sredstva za zaštitu ruku
- sredstva za zaštitu od ionizirajućeg zračenja
- sredstva za zaštitu od pada s visine/dubine
- sredstva za zaštitu od nepovoljnih klimatskih uvjeta
- sredstva za zaštitu nogu
- sredstva za zaštitu trbušnih organa
- sredstva za zaštitu glave

2.7.1 . Pravilnik o uporabi osobnih zaštitnih sredstava

Pravilnik o uporabi osobnih zaštitnih sredstava usklađen je s Direktivom 89/656/EEC o minimalnim zahtjevima za zdravlje i sigurnost uz upotrebu istih od strane radnika na radnom mjestu. Direktiva govori da sredstva moraju biti u skladu s odgovarajućim odredbama zajednice za dizajn i proizvodnju u odnosu spram sigurnosti i zdravlja radnika. Time dolazi do neusklađenosti s hrvatskim Zakonom o normizaciji, koji propisuje da se hrvatska normizacija temelji na čelu:

- pravo dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme hrvatskih normi, prihvatanje hrvatskih normi, kao i dragovoljna uporaba hrvatskih normi (članak 3. Zakona o normizaciji)

Pravilnikom o uporabi osobnih zaštitnih sredstava (članak 2.) definirano je da su osobna zaštitna sredstva ,ona sredstva koja radnik nosi, drži ili na bilo koji drugi način upotrebljava pri radu, čime ga štite od rizika vezanog za njegovu sigurnost i zdravlje.

3. ĐAKOVAČKA TRŽNICA

Sl.1. Đakovačka tržnica

3.1. Ukratko o đakovačkoj tržnici

Đakovačka tržnica nalazi se u samom centru grada Đakova u vlasništvu je gradskog komunalnog poduzeća Univerzal d.o.o. koje je u službi iznajmljivanja prodajnih mjesta i održavanja reda i čistoće na tržnici. Prodajna mjesta na tržnici u kojim i na kojima se vrši dozvoljena kupoprodaja i uskladištenje roba su: montažni objekti, štandovi boksovi, vitrine, klupe, skladišni i rashladni prostor.

Tijekom ove godine na sjednici Gradskog vijeća Univezral je pokrenuo proceduru za ishođenje Certifikata seljačke tržnice, što znači da se želi povećati kvaliteta samih usluga na tržnici, a samim time smatram da će se napokon riješiti problem neadekvatne zaštite radnika, bolje natkrivanje i zaštita od vremenskih utjecaja, budući da je većina zakupnih mjesta nenatkrivena. Postoji projekt u gradskoj upravi za kompletno natkrivanje tržnice, ali smatram da je taj projekt još daleko od realizacije. Postoji i zatvoreni dio tržnice u kojoj je većinom roba koja mora biti u hladnijim uvjetima i zamrzivačima.

3.2. Univerzal u službi tržnice

Univerzal se na tržnici bavi održavanjem površine, reda i komunalnih djelatnosti. Radnici Univerzala koji rade na održavanju tržnice dobro su opremljeni osobnim zaštitnim sredstvima i opremom, odgovorno rade i koriste se istim.

Na tržnici se nalazi kontejner preša proizvođača Slovenija služi za prešanje otpada koje se nalazi na površini tržnice, stroj je ispitan od strane Zavoda za unapređivanje sigurnosti Osijek. Na temelju ispitanih radnji i rezultata unesenih u zapisnik, ispitani stroj – uređaj ispunjava sve uvjete propisane pravilima zaštite na radu.

Prema podacima dobivenim iz Univerzala u zatvorenom prostoru gradske tržnice izvršeno je ispitivanje odsisne ventilacije, kojim je utvrđeno da odsisna ventilacija zadovoljava namjeni prostora.

Još valja naglasiti da zatvoreni dio tržnice služi kao javno sklonište u slučaju vremenskih nepogoda, rata...

3.3. Rad na tržnici i osobna zaštitna sredstva

Rad na otvorenom prostoru tržnice zahtjeva dodatna zaštitna sredstva i opremu zbog raznih vremenskih utjecaja i zato se smatra težim nego u zatvorenom prostoru ili na prostoru na kojem su štandovi natkriveni.

Na nenatkrivenim štandovima potrebno je osigurati suncobrane koji u slučaju velikih temperatura i jakog sunca treba zaštititi radnike, ali također i u slučaju kiše zaštititi ih. Dobivanjem certifikata postoji plan osiguravanja velikih suncobrana koji bi adekvatno zaštitili od vremenskih nepriklada i koliko toliko riješiti problem natkrivanja dok se ne realizira plan potpunog pokrivanja tržnice.

3.3.1. Osobna zaštitna sredstva

Osobna zaštitna sredstva koja su radnicima neophodna da bi se postigao siguran rad na tržnici:

- Šeširi – radi zaštite od sunčanice pri vršenju radova na otvorenom prostoru, osobe koje vrše takve radove daju se na korištenje šeširi od slame ili drugog materijala, rupci ili

slična sredstva,odnosno oprema za pokrivanje glave.Moraju biti izrađeni u uobičajenim veličinama i u obliku koji potpuno štiti glavu i moraju biti ugodni za nošenje.

Sl. 2. Šešir

- Zimske zaštitne rukavice – za zaštitu ruku radnika pri radu na poslovima niskih temperatura,za zaštitu i od mehaničkih oštećenja,ulja,masti,kiselina i lužina – zavisno od kojih je sastava proizvedena.

Sl. 3. Zimske zaštitne rukavice

- Conform rukavica – je lagana i rastezljiva i izrađuje se u tri veličine,pogodna je i ekonomična.Otporna je na kiseline,alkohole,lužine i razrijeđene vodene otopine većine kemikalija.U ovom slučaju pri rukovanju s hranom.

Sl. 4. Conform rukavica

- Zaštitne bunde – za radnike koji rade na otvorenim prostorima,hladnjačama,terenski rad.Pritom treba istaći da bunde nisu prikladne za radnike koji trebaju obavljati poslove s puno kretanja i promjena položaja.

Sl. 5. Zaštitna bunda

- Zaštitno kišna odijela – za zaštitu onih radnika koji poslove obavljaju po vrlo nepovoljnim klimatskim uvjetima. S obzirom na namjenu moraju se izrađivati od nepropusnih materijala.

Sl. 6. Zaštitno kišno odijelo

- Kišna kabanica – za zaštitu onih radnika koji rade poslove na kiši i vlazi, a manje štite od snijega i vjetra. Za one poslove gdje odjeća mora biti uz tijelo, kišna kabanica se ne može koristiti.

Sl. 7. Kišna kabanica

4. METODIKA ISTRAŽIVANJA

4.1. Problem

Prilikom istraživanja i provođenja anketa shvatio sam da nikada nije napravljena procjena opasnosti za rad na tržnicama, niti nikakvo istraživanje vezano za osobna zaštitna sredstva i da radnici koji tamo rade u stvari nisu uopće upoznati sa svojim pravima i mogućnostima pravodobne i primjerene zaštite.

Za potrebe rada provedena je anketa među zaposlenicima koji su zaposleni ili rade samostalno na tržnici grada Đakova gdje su se ljudi izjašnjavali o upotrebi osobnih zaštitnih sredstava i njihovom viđenju težine rada na tržnici. Anketu su ispunili samo oni koji imaju zaposlene ili samostalno rade svaki dan na tržnici.

Problem je u nedostatku aktualnih spoznaja o problematici nenošenja osobnih zaštitnih sredstava u poslovnoj praksi u Hrvatskoj, u skladu s obvezama iz Pravilnika o uporabi osobnih zaštitnih sredstava (NN br. 39/06).

Problemi se očituju u nedostatku znanja poslodavca za dodatnu edukaciju radnika o potrebitosti za korištenjem osobnih zaštitnih sredstava i problem olakog shvaćanja rada na tržnici i težinu takvoga rada.

Na temelju identificiranog problema postavlja se pitanje: Kakvo je stanje i problematika poslodavaca i radnika glede pružanja i nošenja obavezne zaštitne opreme u skladu sa Pravilnikom o uporabi osobnih zaštitnih sredstava (NN br. 39/06).

4.2. Cilj

Cilj ovog istraživanja i provođenje ankete među radnicima na tržnici je uvidjeti koliko se koriste osobna zaštitna sredstva, zašto ih ne koriste i žele li ih nositi i koristiti da im poslodavac omogući. Dobiti će se rezultati isto koliko poslodavac pridonosi kupovinom kvalitetne zaštitne opreme, isto tako koliko ih uopće omogućuje radniku.

4.3. Hipoteza

Na temelju postavljenih problema, postavljenog općeg istraživačkog pitanja i cilja istraživanja postavljaju se sljedeće afirmativne hipoteze istraživanja.

H1: Zbog loših, neergonomskih, nekvalitetnih zaštitnih sredstava, ali ipak sa važećim certifikatom, radnik ne nosi osobna zaštitna sredstva prilikom rada

H2: Radnici nisu dovoljno upoznati sa zaštitom na radu

H3: Radnici ne znaju svrhu i potrebitost nošenja zaštitnih sredstava prilikom rada

H4: Prisutan težak tjelesni rad bez reguliranja pravodobnog odmora

4.4. Zadaci

Potreba za ovaj rad je izašla iz stvarnog problema i težine ljudi koji rade na tržnicama bez ikakvog savjetovanja i pomoći u vezi korištenja osobnih zaštitnih sredstava. Za rješavanje problema potrebno je daleko od svega educiranje radnika da nošenje osobnih zaštitnih sredstava koristi njima, ne nama i da postanu svjesni da je to radi njihova zdravlja, ali i njihovog poslodavca koji nisu adekvatno obaviješteni o uporabi osobnih zaštitnih sredstava. Na poslodavcu je da omogući radniku što kvalitetnija i bolja osobna zaštitna sredstva. Nije dobro da poslodavac kupuje neadekvatna zaštitna sredstva pa da ih radnik uopće ne nosi, ne zato što ne želi, nego zato što ne može jer ga žuljaju, smetaju i ometaju u radu i da ta zaštitna sredstva ne stoje. Isto tako radnik mora biti svjestan da zaštitna sredstva nosi radi samog sebe, pa tek onda zbog poštivanja zakonskih regulativa. Poslodavac mora biti svjestan da radnik koji se ugodno osjeća u svojim cipelama i radnom odijelu, koji dobiva redovno novu i kvalitetnu zaštitnu opremu biti zadovoljan, imati dostojanstva i pridonositi mnogo više poduzeću jer ga ono cijeni u znaku zahvale bez obzira na plaću. Lakše se pridonose opterećenja dana u obliku poslovnog zadatka.

4.5. Metode

Metoda na kojima se bazira ovo istraživanje je metoda ankete provedena među radnicima na tržnici u Đakovu, te statistička metoda. Ankete su provedene samo onima koji na tržnici rade svaki dan i koji imaju otvoren obrt a i većinom zaposlene. Opisno-analički je bila provedena anketa. Korišten je pismeni anket kao instrument anketnog istraživanja koji je sadržavao pitanja sa predloženim odgovorima. Na početku ankete naglašeno je da je anketiranje dobrovoljno i anonimno, a podaci će isključivo služiti u svrhu ovoga istraživanja i u druge svrhe neće biti upotrijebljeni. Statističkom metodom smo obrađivali dobivene rezultate.

4.6. Uzorak

Anketa je provedena na uzorku od 20 zaposlenih radnika koji su ciljano birani. Dob anketiranih radnika je između 25 pa do više od 50 godina. Zdravi su i nemaju nikakvih zdravstvenih ograničenja za obavljanje posla, što je i dokazano uvidom u njihove osobne podatke. Stručna sprema varira od NKV do srednje stručne spreme, ali više kvalifikacije iznad toga nema nitko.

4.7. Naziv istraživanja

Naziv ovoga istraživanja je „Težina rada i upotreba osobnih zaštitnih sredstava na tržnici“. Iz naziva proizlazi da je objekt istraživanja radnik i njegovo mišljenje i smatranje o njegovom radu i uporabi osobnih zaštitnih sredstava.

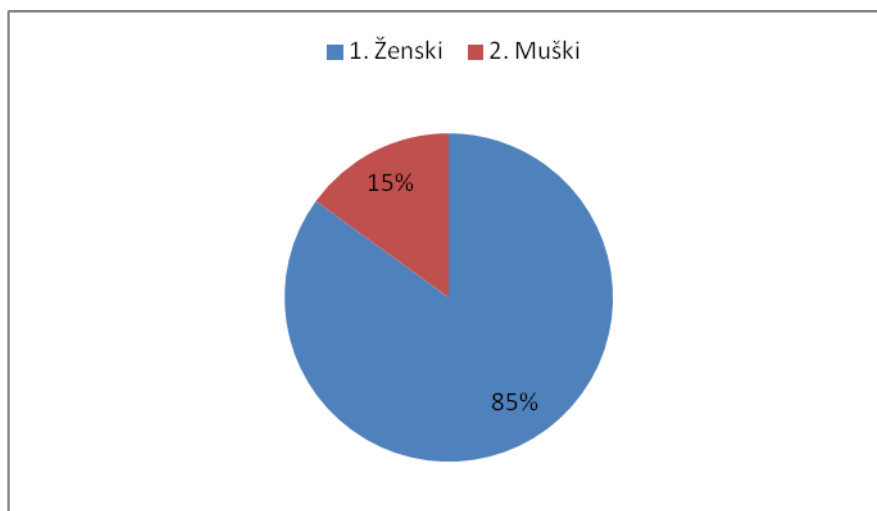
5. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

5.1. Rezultati istraživanja dobiveni i analizirani metodom ankete

1. Spol

- a) muški
- b) ženski

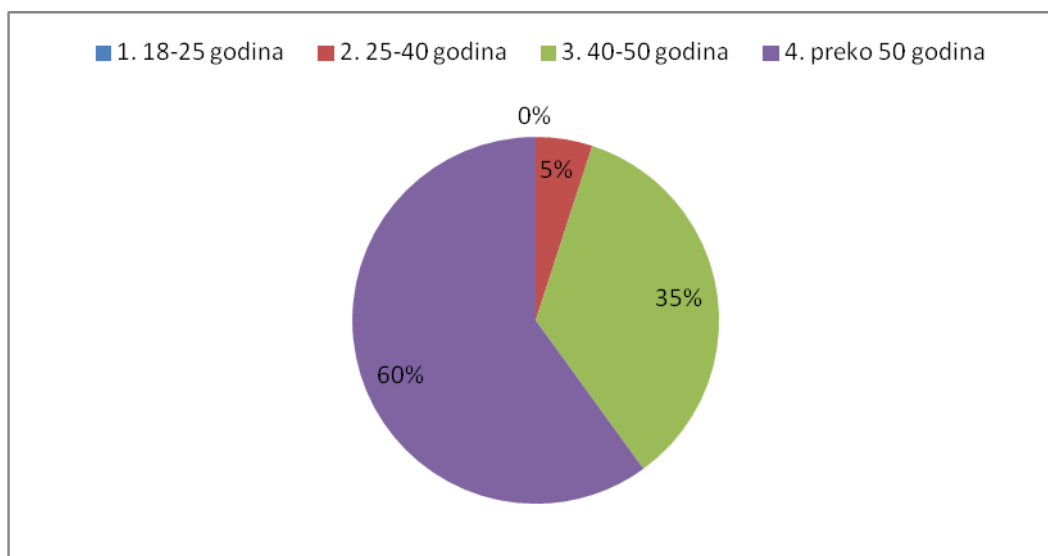
Među anketiranimi je evidentirano 85% ženskih i 15% muških osoba

2. Vaša životna dob

- a) 18-25 godina
- b) 25-40 godina
- c) 40-50 godina
- d) Preko 50 godina

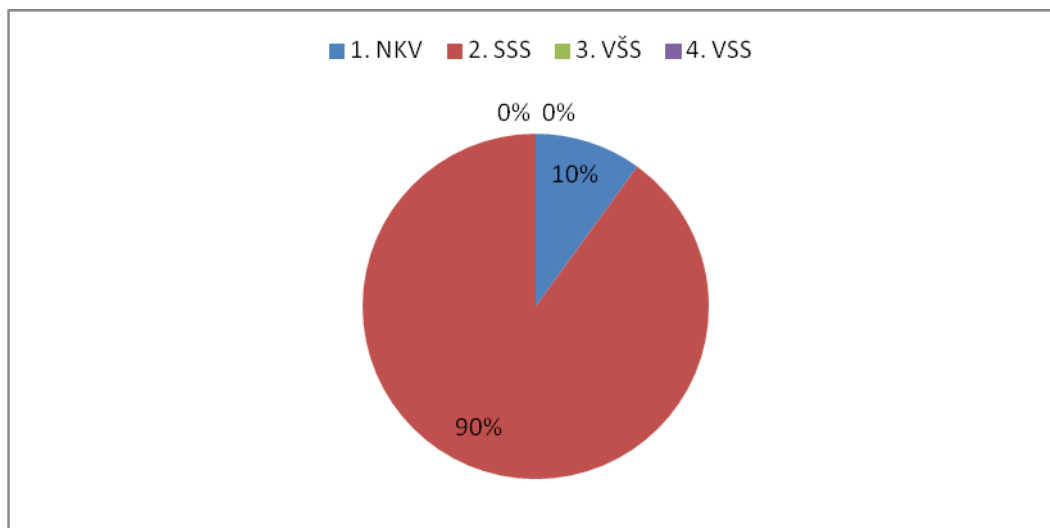
U anketi su sudjelovali većinom stariji ljudi preko 50 godina 60%, nešto malo manje dobi između 40 i 50 godina, a mlađe populacije gotovo da i nema 5%. Starost će nam dati određene podatke, osobe u većoj starosnoj dobi s više radnog iskustva postanu sigurniji u sebe ili ne vide opasnosti i ne mare za svoju sigurnost i sigurnost drugih.

3. Stručna sprema

- a) NKV
- b) SSS
- c) VŠS
- d) VSS

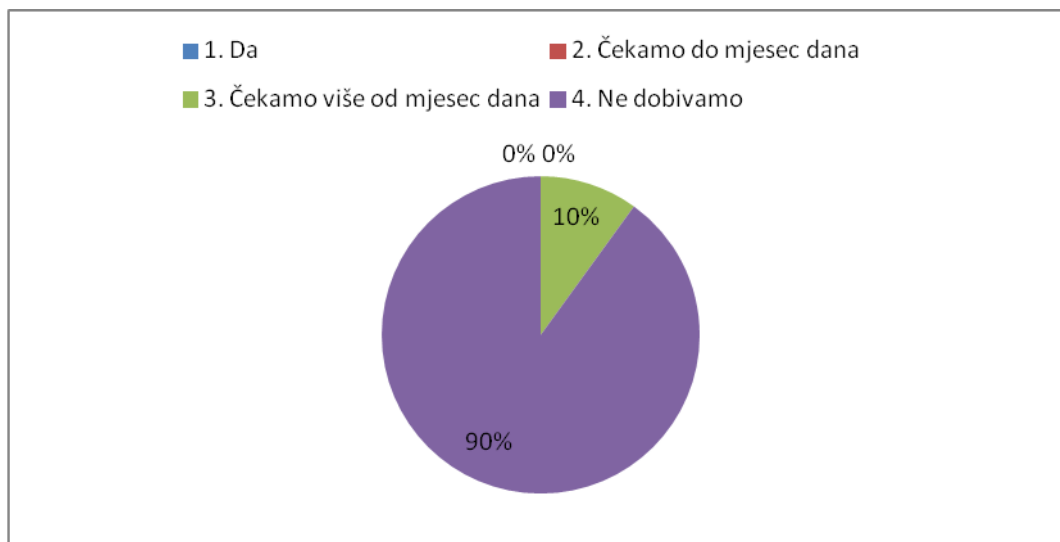
Od anketiranih 20 radnika, njih 90% su srednje stručne spreme, a njih 10% odgovorilo je da su NKV stručne spreme. Među ispitanima nema više i visoko obrazovanih ljudi. Realno je za očekivati da se na tržišnici ne nalaze osobe koje imaju više ili visoko obrazovanje, budući da oni očekuju i prihvaćaju više rizika što im omogućuje bolji posao i karijeru. Što u protivnom ne mora značiti da ih nema na drugim tržištima. Većina radnika srednje stručne spreme su završile neki od smjerova obrtničke srednje škole i to u najvećem postotku poljoprivredni smjer.

4. Dobivate li redovno potrebna zaštitna sredstva u poduzeću u kojem radite?

- a) Da
- b) Čekamo do mjesec dana
- c) Čekamo duže od mjesec dana
- d) Ne dobivamo

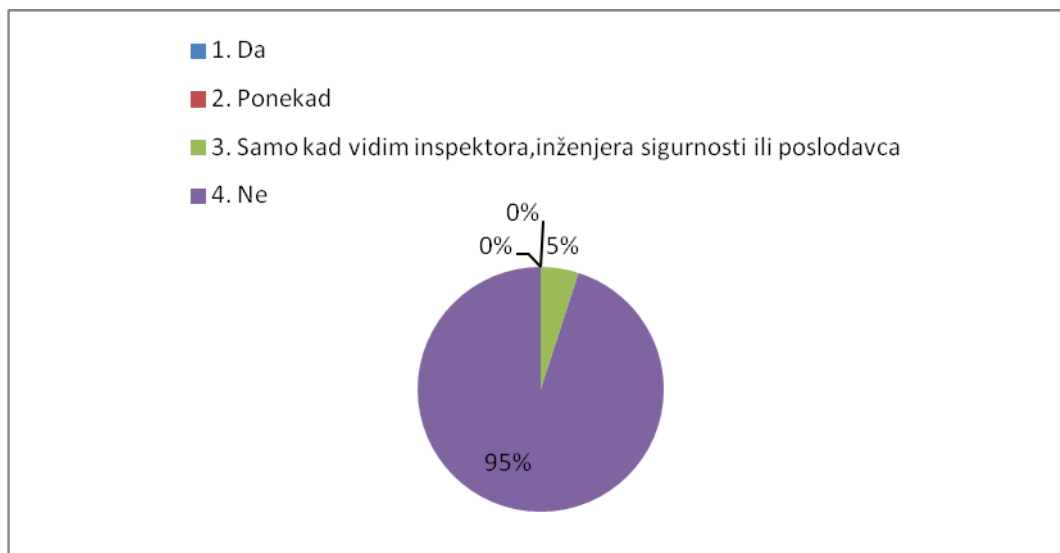
Rezultati su poražavajući i u biti to je glavni razlog ovoga istraživanja, jer je od 20 ispitanih njih 18 izjasnilo da uopće ne dobiva osobna zaštitna sredstva, a samo njih dvoje je izjasnilo da ih dobiva, ali ih čekaju duže od mjesec dana. Glavni razlog ne dobivanja osobnih zaštitnih sredstava je u poslodavcu, koji nema potrebno znanje i svijest o uporabi osobnih zaštitnih sredstava i premala kontrola koja bi mogla potaknuti zaposlene na korištenje osobnih zaštitnih sredstava, ali također i poslodavce da informiraju sebe i zaposlene o korištenju istih.

5. Nosite li redovito osobna zaštitna sredstva?

- a) Da
- b) Ponekad
- c) Samo kada vidim inspektora, inženjera sigurnosti ili poslodavca
- d) Ne

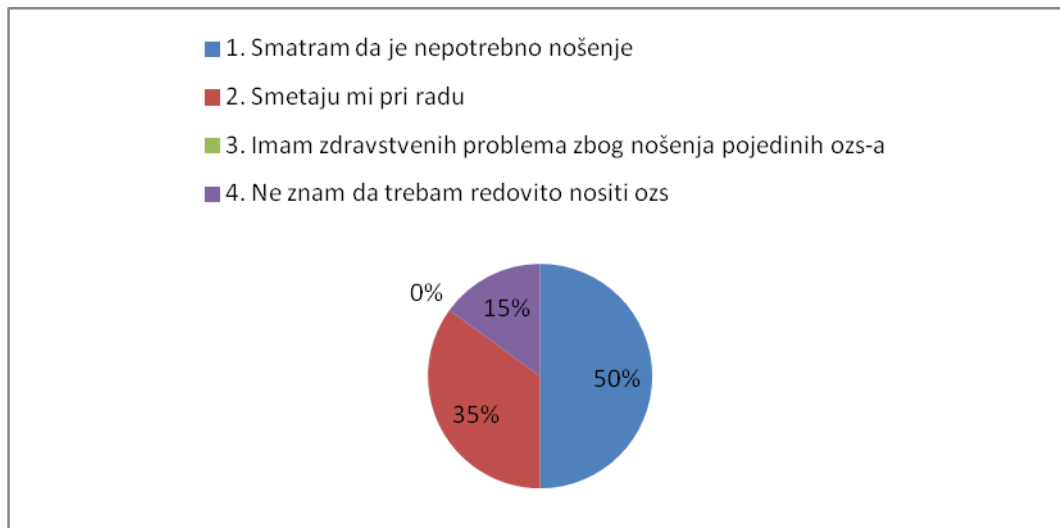
Logičan slijed odgovora na ovo pitanje jest da većina ispitanih, njih 95% uopće ne nosi osobna zaštitna sredstva, što je poražavajući rezultat, ali s toliko najvećom odgovornošću je na radnicima, a oni ne znaju zašto i koja je svrha osobnih zaštitnih sredstava, kako da ih upotrebljavaju i tako dolazimo do poslodavca kojem ili nije u interesu da informira ljude i da im priušti osobna zaštitna sredstva. Jednostavno se mora omogućiti informiranje radnika o uporabi osobnih zaštitnih sredstava da im može pomoći olakšati rad, povećati sigurnost rada te njihovo zdravlje održavati na najvećem mogućem nivou, a u suprotnom poslodavac bi imao zadovoljnije radnike i veću produktivnost. Još veću zabrinutost treba pridodati tome da je u ovom anketnom istraživanju većina ispitanika starija od 50 godina i tako se s njihovim godinama smanjuje radna sposobnost, a izbjegavanjem korištenja osobnih zaštitnih sredstava dovodi do toga da je njihova radna sposobnost još manje izražena i tako se povećava rizik od ozljeda.

6. Zašto ne nosite redovito osobna zaštitna sredstva?* (samo ako ste na prethodno pitanje odgovorili sa b, c ili d)*

- a) Smatram da je nepotrebno nošenje
- b) Smetaju mi pri radu
- c) Imam zdravstvenih problema zbog nošenja pojedinih osobnih zaštitnih sredstava
- d) Ne znam da trebam redovito nositi osobna zaštitna sredstva

Od anketiranih 20 ispitanika njih 50 % odgovorilo je da smatraju da je nošenje osobnih zaštitnih sredstava nepotrebno, njih 35% da im smetaju pri radu, a njih 15% ne znaju da redovito trebaju nositi osobna zaštitna sredstva. Nastavljaju se poražavajući rezultati istraživanja da ljudi ne shvaćaju ozbiljno korištenje osobnih zaštitnih sredstava. Najporažavajuće od svega je činjenica da je polovica ispitanih odgovorila da smatraju da je nošenje osobnih zaštitnih sredstava nepotrebno bez obzira što su već u godinama kojima se približavaju mirovini i tako su osjetljiviji na posljedice ozljeda na radu. Smatram da je rješenje toga problema održavanje jednog seminara takvim radnicima da shvate i počnu razmišljati i problemu.

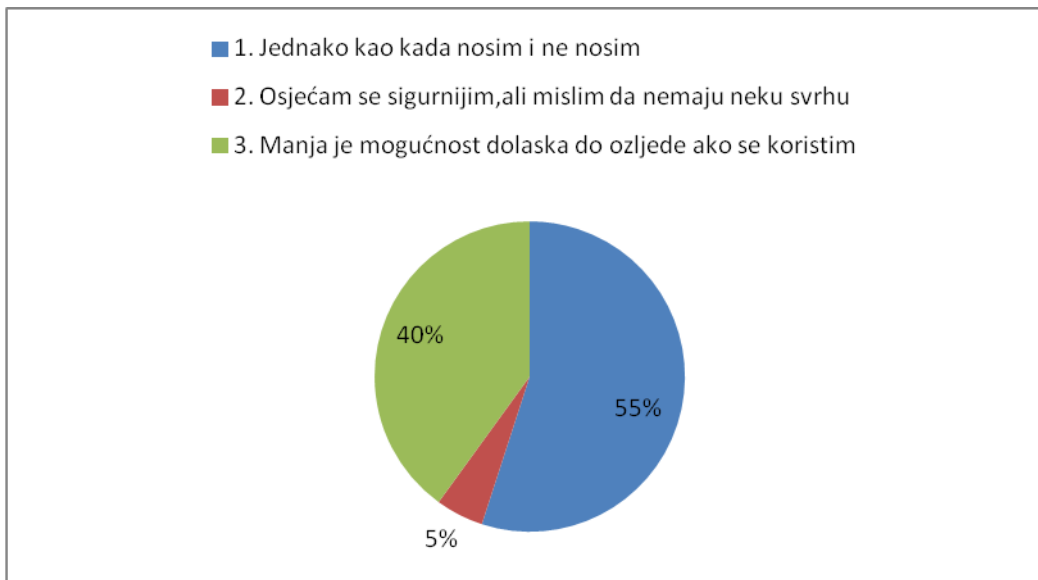
7. Što mislite kako takav rad bez korištenja osobnih zaštitnih sredstava može utjecati na Vaše zdravlje?

- a) Jednako kao i kada nosim i ne nosim
- b) Osjećam se sigurnijim, ali mislim da nemaju svrhu
- c) Manja je mogućnost dolaska do ozljede ako se koristim

U anketi se njih 55% izjasnilo za odgovor da se jednako osjećaju kada ih nose i kada ih ne nose, njih samo 5% odgovorilo je da se osjećaju sigurnije, ali smatraju da nemaju nikakvu svrhu, a njih 40% smatraju da je mogućnost dolaska do ozljede manji ako se koriste osobnim zaštitnim sredstvima.

Pretpostavke se potvrđuju u svakom narednom pitanju. Radnici nemaju svijest o problemu ne korištenja osobnih zaštitnih sredstava, nemaju naviku nošenja i nitko ih iz neznanja, pomanjkanja odgovornosti ne upućuje na problem.

Kvalitetan kadar stručnjaka zaštite na radu rješavaju s lakoćom takve probleme. Kao što sam naveo u prethodnom pitanju, smatram da je održavanje seminara nužno potrebno da se podigne svijest radnika i odgovornost poslodavaca.

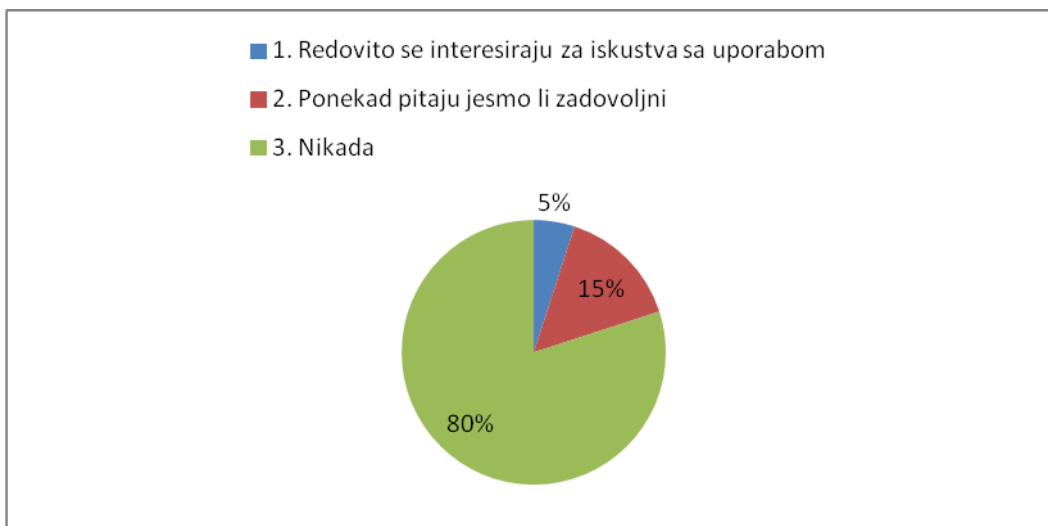
8. Jesu li Vas u poduzeću u kojem radite poslodavac ili odgovorni inženjer zaštite na radu pitali za mišljenje i iskustva o određenoj zaštitnoj opremi?

- a) Redovito se interesiraju za iskustvo sa uporabom
- b) Ponekad pitaju jesmo li zadovoljni
- c) Nikada

U anketi od 20 radnika samo je jedan radnik odgovorio sa a) Redovito se interesiraju za iskustva sa uporabom, imamo samo 15% odgovora sa b) Ponekad pitaju jesmo li zadovoljni što ispada da samo troje radnika je tako odgovorilo na đakovačkoj tržnici na kojoj je ciljano provedena anketa, tako da dolazimo do novog poražavajućeg rezultata da 80% ispitanika je odgovorilo pod c) Nikada.

Ovdje stvarno nije nikako opravdano od strane poslodavca i tako dolazimo do teze da nema volje, želje, znanja, vremena za bilo kakva unaprjeđenja u tom pogledu.

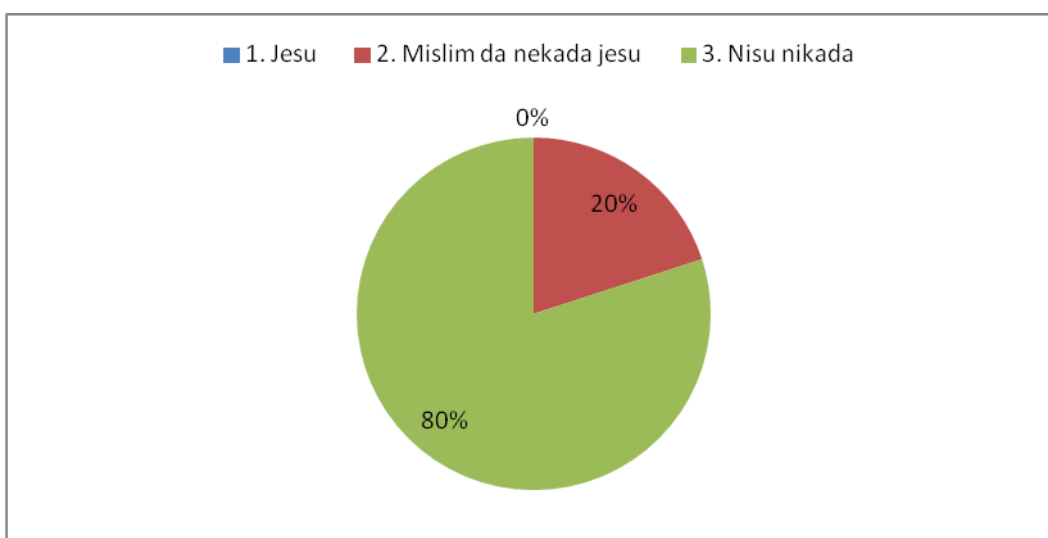
Čini mi se da poslodavci nisu niti malo upoznati sa svojim obvezama koje su zakonom propisane u zaštiti na radu, a također mislim da se niti malo ne zanimaju za zaštitu na radu, informiranjem i pravima radnika. Podatak od 80% je za svaku brigu i smatram da se pod hitno moraju informirati i proučiti zakone budući da su kazne velike i posljedice od ozljeda na radu također velike.

9. Jesu li Vas iz poduzeća upućivali na potrebitost nošenja osobnih zaštitnih sredstava?

- a) Jesu
- b) Mislim da nekada jesu
- c) Nisu nikada

Od 20 ispitanih njih 80% to jest 16 je odgovorilo sa c) Nisu nikada, što odgovara na ovo pitanje, a to je da se vidi nemarnost i nezainteresiranost odgovornih za rješavanje problema ne nošenja osobne zaštitne opreme.

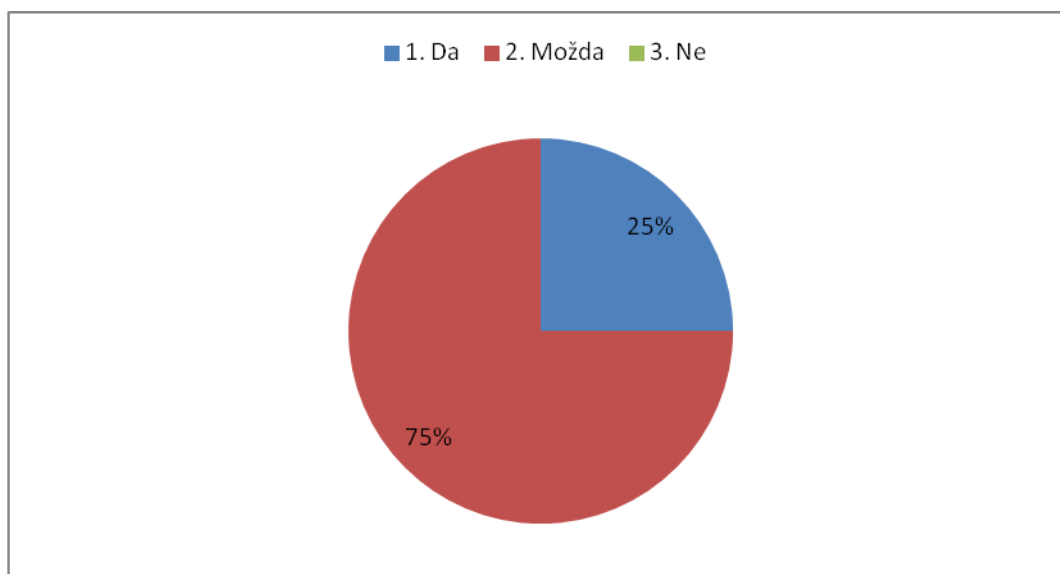

10. Da imate bolje i kvalitetnija zaštitna sredstva, mislite da biste ih redovito nosili?

- a) Da
- b) Možda
- c) Ne

Na ovo pitanje 75% ispitanika odgovorilo je sa odgovorom b) Možda. Što opet znači da jednostavno nema dovoljno informacija o korištenju i blagodati od uporabe osobnih zaštitnih sredstava, ali opet daje se jedan određeni korak ka naprijed tako što su radnici spremni isprobati i informirati se o uporabi osobnih zaštitnih sredstava. Što je na poslodavcu da im omogući seminarom ili predavanjem. Također se vidi malo bolja svijest i pomak u razmišljanju određenih ispitanika, budući da vidimo da njih 25% smatra da imaju bolja i kvalitetnija osobna zaštitna sredstva da bi ih redovito nosili. Kroz razgovor sa ispitanicima došao sam do zaključka da najviše mlađa populacija ispitanika smatra da im osobna zaštitna sredstva služe za prevenciju od trajnih posljedica, dok je starija populacija malo konzervativnija što se tiče osobnih zaštitnih sredstava i smatraju da im u starije dane neće puno pomoći.

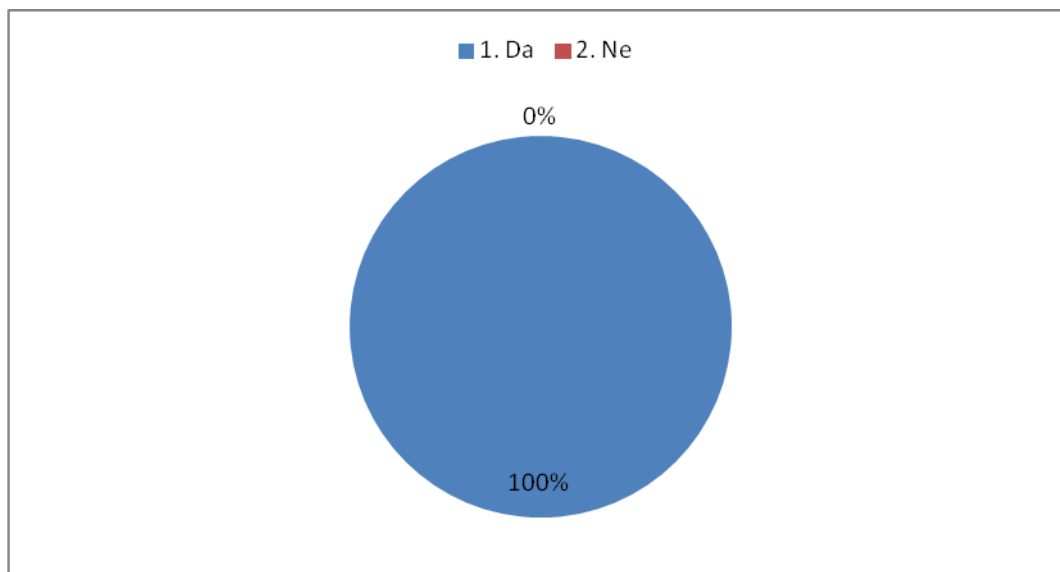
Ovo nam govori da je potrebno uložiti malo više truda i novaca da bi radnik bio zadovoljniji i poštivao sve pravilnike i propise.

11. Smatrate li posao na tržnici teškim fizičkim radom?

- a) Da
- b) Ne

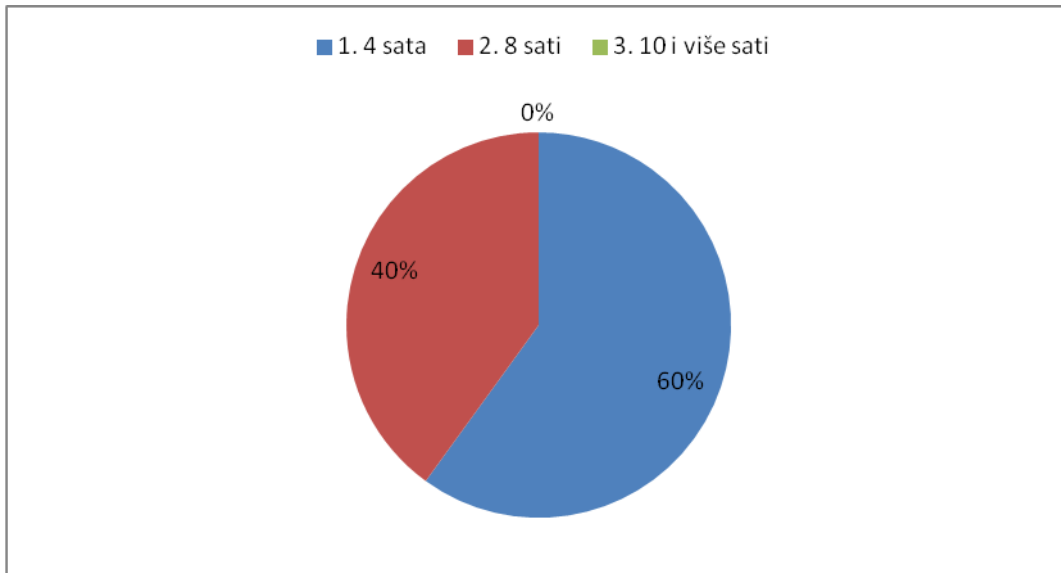
Na ovo pitanje sam dobio sve jednake odgovore, a njih 100% ispitanih smatra da je rad na tržnici težak fizički rad, što još više pridonosi poražavajućem stanju na tržnicama i mislim da je u tom sektoru važno da se radu pridonese sa osobnim zaštitnim sredstvima tako da se olakša rad s obzirom da većina zaposlenih je u starijoj dobi preko 50 godina.

12. Koje je vaše radno vrijeme na tržnici?

- a) 4 sata
- b) 8 sati
- c) 10 i više sati

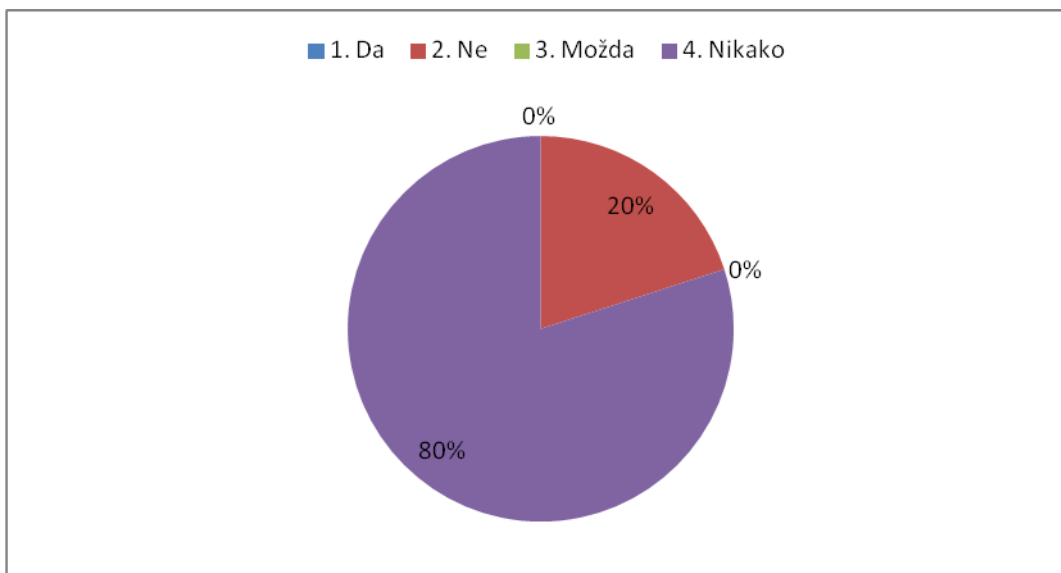
Na ovo pitanje od 20 anketiranih odgovorilo je njih 12 da rade 4 sata dnevno na tržnici, a njih 8 je odgovorilo da rade 8 sati. Što daje do znanja da rad na tržnici i nije baš lagan, ali i njih dosta ne radi ovaj posao kao svakodnevni posao, budući da većina dolazi na tržnicu srijedom i subotom.

13. Smatrate li se dovoljno plaćenim za posao koji radite?

- a) Da
- b) Ne
- c) Možda
- d) Nikako

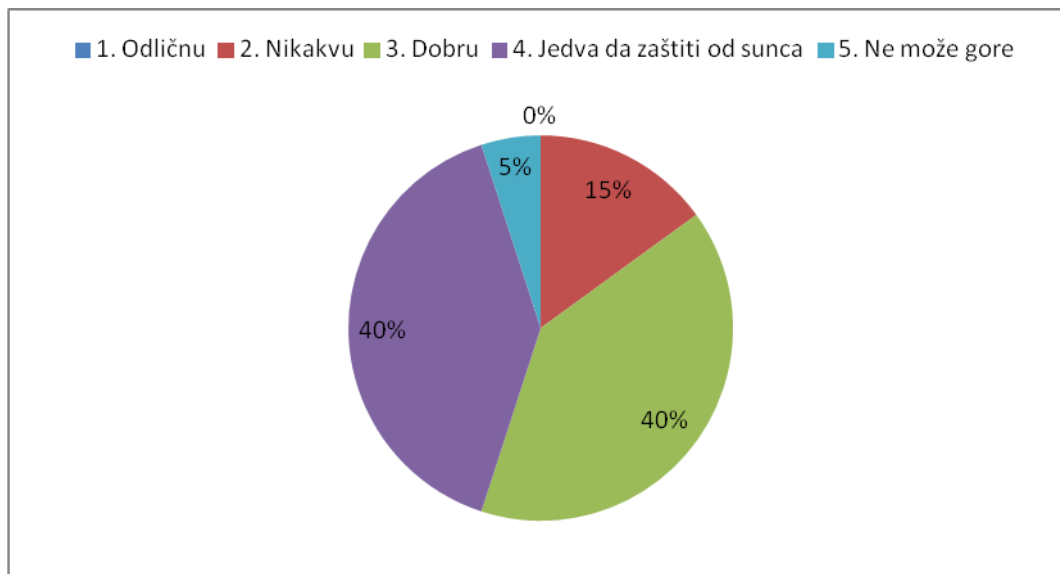
Odgovorom na ovo pitanje jasno smo dobili odgovor za ukupno stanje rada na tržnici, što je i preslika stanja uporabe osobnih zaštitnih sredstava.

14. Kakvu Vam zaštitu pružaju kišobrani od vjetra, kiše, snijega, sunca?

- a) Odličnu
- b) Nikakvu
- c) Dobru
- d) Jedva da zaštititi od sunca
- e) Ne može gore

Jasno se vidi iz odgovora da koji su svi većinom loši, nekima više nekima manje, što dovodi do privida rada na tržnicama i uvjetima u kojima rade radnici na tržnicama, a nadležni ne poduzimaju odgovarajuće mjere zaštite trgovaca na tržnici.

6. ZAKLJUČAK

Po provedenoj anketi u istraživanju o težini rada i uporabi osobnih zaštitnih sredstava na tržnici u obliku ankete.

Anketa je provedena ciljano odabranim radnicima na tržnicama koji žive od toga posla i većinom su svaki dan na tržnici. Anketirani su većinom starije dobi preko 50 godina i pretežito su ženskog roda. Isto tako svima njima su potrebna osobna zaštitna sredstva.

Svrha provedbe ove ankete je da se utvrdi stvarno korištenje osobnih zaštitnih sredstava te razmišljanje i stavove radnika prema osobnim zaštitnim sredstvima.

Po analizi rezultata ankete donosim zaključak:

- da poslodavci radnicima ne daju osobna zaštitna sredstva
- da radnici ne nose data im zaštitna sredstva
- da poslodavci gotovo uopće ne educiraju svoje radnike o pozitivnim i negativnim stranama ne nošenja osobnih zaštitnih sredstava
- da se poslodavci ne informiraju sa radnicima oko nabavljene im zaštitne opreme
- poslodavci se uglavnom niti ne trude nabaviti zaštitnu opremu, nego traže samo minimum ako baš moraju zadovoljiti zakonske norme, a problem oko teškog korištenja takve opreme, ne korištenja od strane radnika, njemu ne predstavljaju ništa
- uvjeti rada nisu nikakvi, ja bih rekao da ne zadovoljavaju niti minimum koji je potreban radniku da se osjeća sigurno i zadovoljno na radnom mjestu
- iz ankete se da vidjeti da se rad na tržnici smatra teškim fizičkim radom

Prijedlozi mjera za povećano korištenje osobnih zaštitnih sredstava:

- nabaviti radnicima sva potrebna osobna zaštitna sredstva
- surađivati s radnicima, ispitivati ih te informirati se redovito o novim osobnim zaštitnim sredstvima i onima koji se koriste
- razmjenjivati iskustva i slušati koje probleme glede njih radnici imaju te ih probati riješiti
- potrebno je dodatno educirati radnike na opasnosti koje im prijete te svrhu korištenja osobnih zaštitnih sredstava
- pronaći neko optimalno rješenje s nadležnim vlastima u vezi zatvaranja prostora tržnice tj. postavljanje krova da se smanji utjecaj vremenskih prilika/nepriklia

- stroži nadzor tržnica

Nadam se da sam predočio stanjem i uvjetima rada na tržnici koji nisu bezazleni, ali se njihovo pitanje ne rješava i stvara se dojam kao da rade na suhom, toplom mjestu i dižu stvari težine od 1 kg. Isto tako predstavio sam određena rješenja što se tiče postavljenih i predstavljenih problema.

7. LITERATURA

- [1] Vučinić J. Osobna zaštitna sredstva i oprema, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, (2007.), ISBN 978-953-7343-12-5
- [2] Vučinić J. Pravno reguliranje zaštite na radu, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, (2008.), ISBN 978-953-7343-17-0
- [3] Zakon o zaštiti na radu / NN 71/2014, <https://www.nn.hr/> , pristupljeno 19.11.2015.
- [4] Bilješke sa predavanja
- [5] <http://www.univerzal-djakovo.hr/>, pristupljeno 21.11.2015.

8. PRILOZI

8.1. Anketa o korištenju osobnih zaštitnih sredstava prilikom rada

Ova anketa je dobrovoljnog karaktera, a provodi se sa ciljem uočavanja korištenja osobnih zaštitnih sredstava.

Anketa je anonimna i podaci dobiveni u njoj koristiti će se u svrhu istraživanja i ni u koju drugu svrhu neće biti upotrijebljeni.

Kod ponuđenih odgovora slobodni ste zaokružiti onaj odgovor za koji smatrate da je identičan vašem mišljenju ili ocjeni stanja, a ukoliko se niti s jednim odgovorom ne slažete ne trebate odgovoriti na jedan od ponuđenih.

Redni broj	Pitanje
1.	Spol?
	a) Muški b) Ženski
2.	Vaša životna dob?
	a) 18-25 godina b) 25-40 godina c) 40-50 godina d) Preko 50 godina
3.	Stručna sprema?
	a) NKV b) SSS c) VŠS d) VSS
4.	Dobivate li redovito potrebna zaštitna sredstva u poduzeću u kojem radite?
	a) Da b) Čekamo do mjesec dana c) Čekamo duže od mjesec dana d) Ne dobivamo

5.	Nosite li redovito osobna zaštitna sredstva? a) Da b) Ponekad c) Samo kada vidim inspektora, inženjera sigurnosti ili poslodavca d) Ne
6.	Zašto ne nosite redovito osobna zaštitna sredstva?* (samo ako ste na prethodno pitanje odgovorili na b,c ili d)* a) Smatram da je nepotrebno nošenje b) Smetaju mi pri radu c) Imam zdravstvenih problema zbog nošenja pojedinih osobnih zaštitnih sredstava d) Ne znam da trebam redovito nositi osobna zaštitna sredstva
7.	Što mislite kako takav rad bez korištenja osobnih zaštitnih sredstava može utjecati na Vaše zdravlje? a) Jednako kao kad nosim i ne nosim b) Osjećam se sigurnijim, ali mislim da nemaju svrhu c) Manja je mogućnost dolaska do ozljede ako se koristim
8.	Jesu li Vas u poduzeću u kojem radite poslodavac ili odgovorni inženjer zaštite na radu pitali za mišljenje i iskustva o određenoj zaštitnoj opremi? a) Redovito se interesiraju za iskustva s uporabom b) Ponekad pitaju jesmo li zadovoljni c) Nikada
9.	Jesu li Vas iz poduzeća upućivali na potrebitost nošenja osobnih zaštitnih sredstava? a) Jesu b) Mislim da nekada jesu c) Nisu nikada
10.	Da imate bolje i kvalitetnija zaštitna sredstva, mislite da biste ih redovito nosili? a) Da b) Možda c) Ne

11.	Smatrate li posao na tržnici teškim fizičkim radom?
	a) Da b) Ne
12.	Koje je Vaše radno vrijeme na tržnici?
	a) 4 sata
	b) 8 sati c) 10 i više sati
13.	Smatrate li se dovoljno plaćenim za posao koji radite?
	a) Da
	b) Ne
	c) Možda d) Nikako
14.	Kakvu Vam zaštitu pružaju kišobrani od vjetra, kiše, snijega, sunca?
	a) Odličnu
	b) Nikakvu
	c) Dobru
	d) Jedva da zaštititi od sunca e) Ne može gore

8.2. POPIS SLIKA

Sl.1	Đakovačka tržnica	10
Sl.2	Šešir	12
Sl.3	Zimske zaštitne rukavice	12
Sl.4	Conform rukavica	13
Sl.5	Zaštitna bunda	13
Sl.6	Zaštitno kišno odijelo	14
Sl.7	Zaštitna kabanica	14